

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2022

Chișinău

**Cu privire la aprobarea Avizului la proiectul de lege pentru modificarea
Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de lege pentru
modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul educației
și cercetării

Anatolie Topală

Ministrul justiției

Sergiu Litvinenco

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr. /2022

AVIZ
la proiectul de lege pentru modificarea Codului educației
al Republicii Moldova nr. 152/2014

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 127 din 4 aprilie 2022) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Prin conținutul său proiectul de lege are ca obiect de reglementare modificarea Codului educației, intervenția legislativă ține de reflectarea competențelor autorităților din cadrul UTA Găgăuzia în domeniul educației. În contextul notei informative, modificările propuse prin acest proiect vizează armonizarea legislației naționale și creșterea funcționalității sistemului de management al procesului de învățământ la nivelul UTA Găgăuzia.

La pct.1, propunerea de modificare a art.18 alin. (5) și (6) se regăsește în proiectul consolidat de modificare a Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, elaborat de către autoritatea centrală cu competențe în domeniul educației, și urmează a fi promovat în termen proxim. În această ordine de idei, se consideră inoportună promovarea în aceeași perioadă de timp a diferitor proiecte de modificare a aceluiași act normativ, proiectul consolidat urmând să întrunească consultările aferente tuturor inițiativelor de modificare a legii-cadru din domeniul educației.

În mod similar, expunem aceleași argumente în raport cu amendamentele promovate la art. 21 alin. (1) și (7) și la art. 48 alin. (3) și (4) din Codul educației. Atât modificările de la art. 18 alin. (5) și (6), cât și cele de la art. 21 alin. (1) și (7) și art. 48 alin. (3) și (4) constituie inițiativă a autorităților locale din UTA Găgăuzia și au fost motivate prin prisma legislației speciale aplicabile în regiune și ținând cont de specificul aparatului administrativ al UTA Găgăuzia. În special, menționăm prevederile Legii nr. 344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri) și Legea Adunării Populare a Găgăuziei cu privire la Comitetul Executiv din Găgăuzia nr. 31/1998. De asemenea, articolul 74 al actului normativ local, Regulamentul Găgăuziei (Ulojenie) stabilește că toți șefii direcțiilor (inclusiv șeful Direcției Generale Educație a Găgăuziei) fac parte din Comitetul Executiv al Găgăuziei.

În legătură cu soluția normativă cuprinsă la pct. 1, în partea ce ține de art. 18 alin. (7) lit. b), potrivit căreia la nivel local – în UTA Găgăuzia managementul calității în învățământul profesional tehnic și în învățământul superior să fie asigurat de către organele locale de specialitate în domeniul educației, este necesar a fi remarcate prevederile art. 20 alin. (7), art. 21 alin. (1) și art. 42 alin. (2) lit. b) din Codul educației, din conținutul cărora ar rezulta că

organul local de specialitate în domeniul învățământului coordonează și monitorizează calitatea managementului în instituțiile publice de învățământ primar, gimnazial, liceal, special și extrașcolar din unitatea administrativ-teritorială respectivă. Prin urmare, propunerea de completare a art. 18 alin. (7) lit. b) nu poate fi susținută, deoarece prin aceasta s-ar admite depășirea ariei de activitate a organului local de specialitate în domeniul învățământului, creat ca subdiviziune a autorității administrației publice locale de nivelul al doilea/al unității teritoriale autonome Găgăuzia, având misiunea de asigurare și monitorizare a executării legislației în domeniul educației în cadrul instituțiilor de învățământ general din unitatea administrativ-teritorială create la nivel local.

La pct. 2 se consideră a fi nejustificată norma de la art. 21 alin. (3), potrivit căreia instituțiile publice de învățământ special și de învățământ profesional tehnic sunt înființate, reorganizate și lichidate prin hotărâre a Guvernului la inițiativa fondatorilor, iar pe teritoriul UTA Găgăuzia după coordonare cu Comitetul Găgăuziei, deoarece se atestă o neconcordanță cu dispoziția art. 59 alin. (2) din cod, creând confuzii privind aplicabilitatea celei din urmă.

În conformitate cu art. 4 din Codul educației, educația reprezintă o prioritate națională și factorul primordial al dezvoltării durabile a unei societăți bazate pe cunoaștere. Pornind de la prevederile art. 4 lit. g) din Legea cu privire la Guvern nr. 136/2017, Guvernul își desfășoară activitatea în domeniul educației prin aprobarea politicilor de stat, având la bază necesitățile societății. Prin urmare, decizia Guvernului în privința înființării, reorganizării și lichidării instituțiilor publice de învățământ special și de învățământ profesional tehnic la propunerea fondatorilor pe teritoriul UTA Găgăuzia nu poate fi limitată sau condiționată de coordonarea acesteia cu Comitetul Executiv al Găgăuziei, or această autoritate nu are nici calitatea de fondator și nici nu este abilitată cu competențe, obligații și responsabilități în funcționarea instituțiilor de învățământ specificate mai sus. Observația respectivă este valabilă și pentru pct. 5.

La pct. 3 considerăm necesară examinarea suplimentară a propunerii de completare a art. 48 cu un nou alineat (5). Indicăm că unele prevederi ale alineatului (5) din proiect repetă prevederile alin. (4) al aceluiași articol. Totodată, reglementarea potrivit căreia demisia din componența Comitetului Executiv al Găgăuziei atrage demisia șefului organului de ramură în domeniul educației al UTA Găgăuzia nu este corelată cu principiile stabilite în Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

La pct. 4, cu referire la modificările propuse la art. 134 alin. (6) din Codul educației, subliniem că acestea prevăd extinderea dreptului de a beneficia, în primii trei ani de activitate didactică, de compensare a cheltuielilor de închiriere a spațiului locativ, a consumului de energie termică și electrică din contul bugetului de stat și asupra categoriei de absolvenți angajați prin repartizare de către minister în instituțiile publice de învățământ din mediul urban ale UTA Găgăuzia și anume mun. Comrat, mun. Ceadâr-Lunga și or. Vulcănești.

Deși în nota informativă la proiectul de lege autorii menționează că adoptarea acestui proiect nu necesită o majorare a fondurilor bugetare, atragem atenția că propunerea de completare a art. 134 alin. (6) din legea în cauză cu sintagma „unităților administrativ-teritoriale ale UTA Găgăuzia” va implica alocări de mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat. În acest sens, este necesar de a avea în vedere dispozițiile art. 131 alin. (6) din Constituția Republicii Moldova și ale art. 17 alin. (2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, potrivit cărora nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare. Astfel, constatăm că propunerile înaintate pentru modificarea propusă la art. 134 alin. (6) din Codul educației nu conține o analiză a costului acestora și nu reflectă impactul financiar asupra bugetului public național.

În context, reiterăm că în cazul unor amendamente, de aceste drepturi ar trebui să se bucure nu doar cadrele didactice debutante angajate în instituții publice de învățământ general din mun. Comrat, mun. Ceadâr-Lunga și or. Vulcănești, dar și debutanții din mun. Chișinău și mun. Bălți din Republica Moldova. Pe cale de consecință, proiectul va genera, la aplicare, sentimente de nedreptate în societate și va crea dubii în privința credibilității și imparțialității autorităților decidente.

De asemenea, propunerea de a introduce modificări în art. 134 alin. (6) este necesar să fie examinată prin coroborare cu prevederile Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, care în anexele nr. 4 și nr. 11, *Localitățile urbane*, la pct. 4.2. reglementează Ceadâr-Lunga și Comrat ca localități urbane de rangul II, iar la pct. 5.6. – Vulcănești ca localitate urbană de rangul III.

Subsidiar, menționăm că, în temeiul art. 134 alin. (9) din Codul educației, pentru atragerea absolvenților în activitatea didactică și pentru promovarea profesiei de cadru didactic, autoritățile administrației publice locale care au instituții de învățământ în subordine pot prevedea garanții sociale suplimentare pentru cadrele didactice.

La pct. 6 și 7 se vor revizui normele privind modificarea art. 141 și completarea cu art. 141¹, care sunt de natură să creeze un paralelism legislativ. Or, regulile de tehnică legislativă prevăzute în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative interzic paralelismul în reglementare, pentru a nu fi admisă reglementarea juridică a aspectelor ce vizează același obiect sau aceleași relații sociale în stipulări normative diferite.

Sub rezerva celor expuse, considerăm inoportună promovarea prezentului proiect de lege.